

pomorsko-pravno pravosudje, dr. Novak: Iz stambene prakse, Mnijenje pravničkoga društva o instituciji kr. javnih bilježnika, dr. Kocian: Mutni pravni pojmovi i obilaženje zakona kod provajanja novih zakona o pristojbama, Vl. Jovan: Sudovi za mladež i praksa, dr. L. Polić: O pravnim osnovima budućega izbornoga reda, dr. V. Dobrovolny: Sticanje vlasnosti nekretnina, dr. Renčević: Opažanja sa moje zadnje biljegovne pregledbe, dr. Stražnickey: Zajednička havarija, I. Krnić: Prvostepeni sud u Hrvatskoj i Slavoniji, A. Jeglič: Izvršitev kazni na zgubo svobode, dr. L. Hönigsberg: Osnova zakona o krivičnom postupku, dr. E. Diamant: Iz trgovačkog prava i gradjanskog postupka magjarskoga, dr. Fr. Domazetović: Pribrežno more; I. Dimitrijević: Pogriješno biljegovanje u sudbenom postupku, dr. Aj. Bosanac: Prilozi interpretaciji novoga mirovinskoga zakona, dr. Stj. Orešković: Zakon o zaštiti staraca i starica, I. Galić: Jedna nemoguća odredba državne financijalne uprave. Poleg tega prinaša »Mjesečnik« obširen pregled o literaturi in precejšnje število odločb stola sedmorice, odd. A. in B.

Razne vesti.

V Ljubljani, koncem junija 1922.

— (Odlikovanja.) Nj. Vel. kralj Aleksander I. je odlikoval dr. Vladimirja Ravniharja, bivšega poverjenika za pravosodje v Ljubljani, z redom sv. Save II. vrste in dvornega svetnika Mihaela Gabrijelčiča pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani prilikom njegove upokojitve z redom sv. Save III. vrste.

— (Osebne vesti.) Pri stolu sedmorice, oddelek B, je podeljen svetnikoma stola sedmorice dr. Antonu Veroni in dr. Josipu Metličiču naslov in značaj podpredsednika stola sedmorice, za svetnika pri tem sodišču je imenovan višji deželnosodni svetnik dr. Niko Depolo, za višjega deželnosodnega svetnika dr. Anton Kandiaš, doslej predsedstveni tajnik, tajnik Ljuba Milanović za predsedništvenega tajnika, dvorni svetnik in drž. nadodvetnik Franjo Rubelli za namestnika državnega odvetnika. — Iz sodne službe. Imenovani so: Rudolf Persche dvornim svetnikom pri višjem deželnem sodišču, dr. Jakob Toplak dvornim svetnikom in predsednikom okrožnega sodišča v Mariboru, sodni svetniki Fran Pernuš svetnikom pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani, Albert Levičnik in dr. Adolf Kaiser višjim deželnosodnim svetnikom pri deželnem sodišču v Ljubljani. Za višjega deželnosodnega svetnika in predstojnika okrajnega sodišča v Prevaljah dr. Jakob Doljan; za svetnike deželnega sodišča: deželnosodni svetnik in predstojnik okrajnega sodišča

Janko Guzelj za Maribor, deželnosodni svetnik in predstojnik okrajnega sodišča Jakob Antloga za Ljubljano, okrajni sodnik dr. Fran Cvetko za Trebnje, okrajni sodnik in sodni predstojnik Mihael Vehovar za Ljubljano, okrajni sodnik Jakob Luznar za Novo mesto; za svetnike dež. sodišča in sodne predstojnike deželnosodni svetniki dr. Jakob Jan za Krško, dr. Ivan Širko za Metliko, dr. Rupert Celestina za Črnomelj, dr. Anton Stuhec za Ptuj, za okrajne sodnike in sodne predstojnike okrajni sodnik Kajetan Premenstein za Logatec, sodnika dr. Fran Kovča za Mursko Soboto in dr. Jože Bavdek za Cerknico; za okrajne sodnike okrajni sodnik in sodni predstojnik Ivan Kralj za Ljubljano, sodnika dr. Rudolf Sajovic za višje deželno sodišče v Ljubljani in Božidar Romih za Novo mesto; za sodnike sodniki brez določenega službenega mesta: Štefan Vodošek za Slovensko Bistrico, dr. Rihard Tomšič za Dolnjo Lendavo, dr. Janko Košan za Ptuj, Mihael Černoš za Laško, dr. Stanko Šumenjak za Šmarje, Josip Troje za Črnomelj, dr. Josip Čemer za Sv. Lenart, dr. Josip Dolničar, Feliks Verbič in Adolf Hudnik za Ptuj, dr. Josip Pretnar za Laško, Tilen Levec za Konjice, dr. Franjo Stržič za Mursko Soboto, dr. Fran Tavželj za Sv. Lenart, Rudolf Ročnik za Šoštanj, Milan Tominec za Slovenjgradec, Ivan Groznik za Višnjo goro, Miroslav Schmidinger za Kočevje, Niko Vrabl za Maribor, Ivan Zörer za Kozje, Anton Šavelj za Kočevje, Ljudevit Batista za Škofjo Loko, dr. Friderik Fabiani za Dolnjo Lendavo, dr. Josip Lavrič za Ribnico, Karl Novak za Slovensko Bistrico, Maks Petrič za Marenberg, Jakob Božič za Celje, Mirko Dežela za Gornji grad, Fran Kovač za Kostanjevico, dr. Erih Konšek za Ormož, Viktor Durini za Mokronog, Gilbert Zupančič za Brdo, Fran Brečko za Konjice, dr. Ljudevit Zupin za Krško, Ivan Tratnik za Ljutomer, dr. Dominik Drnovšek za Mursko Soboto in Karl Klenovšek za Brežice. Sodnikom za okrožje so imenovani avskultanti dr. Luka Kravina, dr. Fran Macarol, dr. Peter Jereb, dr. Josip Šmid, Janko Čerček, dr. Bogdan Petelin, dr. Viktor Vovk, Boris Kenk, dr. Fran Muhič, dr. Ivan Mak, Fran Češarek, Fran Orožen, Josip Baričevič in Vladimir Velušček. Dalje so imenovani za namestnika višjega državnega pravdnika v Ljubljani dr. Avgust Munda, za državnega pravdnika v Mariboru dr. Fran Jančič, za namestnika državnega pravdnika dr. Matko Zorjan v Mariboru in dr. Jakob Hodžar v Ljubljani. Premeščeni so: deželnosodna svetnika dr. Matija Lavrenčič v Kozje in Fran Küssel v Novo mesto, sodniki dr. Tomo Turato v Gornjo Radgono, Ferdinand Merala v Ljubljano, dr. Mile Jenko v Litijo, dr. Jakob Prešern v Radovljico, Viktor Kobe v Novo mesto, Josip Grum v Kamnik in Ivan Trinkaus v Brežice. Za avskultante so imenovani: pravni praktikanti: dr. Ivan Petsche, dr. Maks Šnuderl, Otmar Skale, dr. Vinko Zorc, Edvard Vračko, Josip Sfiligoj, Vinko Štrukelj, Alfonz Cepuder, Franc Čoš, dr. Rihard Pintar, Rudolf Adamič, dr. Josip Novak in

dr. Ludvik Lobe. — V ministrstvu pravde sta imenovana okrajni sodnik dr. Hinko Irgolič za inspektorja II. razreda in sodnik dr. Josip Kavčič za tajnika I. razreda. — Iz upravne službe. Imenovani so: vladnim tajnikom Ciril Poklukar, okrajnim komisarjem Bogomir Kobal, Fran Radošek, dr. Ivan Vrečar, dr. Vladimir Fohn, Zvonko Bratina, dr. Alojzij Trstenjak. Provizornim vladnim koncipistom konceptni praktikanti: Dominik Dereani, Adolf Morič, Matija Malešič, Ivan Bavdek, Anton Kappus, dr. Fran Mlinar-Cigale, Vladimir Suša in Josip Tomšič. Premeščeni so: okrajni glavarji Ivan Lininger v Radovljico, dr. Alojzij Gregorin v Brežice, Matej Kaki v Črnomelj, Rihard Koropec v Prevalje; vladni tajniki dr. Josip Hubad v Konjice in Karl Trstenjak v Ljubljano; okrajni komisarji Mihael Zavادلal v Ptuj, Friderik Viher v Mozirje kot vodja tamkajšnje ekspoziture in dr. Janko Šiška v Novo mesto; pr. vladni koncipisti dr. Mirko Potočnik v Črnomelj, Adolf Morič v Ljubljano, Leopold Eiletz v Slovenjgradec, Božidar Budin v Logatec in Josip Zadnikar v Ljubljano. — Pri oddelku ministrstva za trgovino in industrijo je pomaknjen šef oddelka dr. Rudolf Marn v V. činovni razred, okrajni glavar dr. Fran Ratej je imenovan sekcijem svetnikom v VI. činovnem razredu, dalje so imenovani dr. Ciril Pfeifer ministrskim podtajnikom, Fran Mramor združnim inspektorjem in Josip Čobal ministrskim koncipistom. Pri gradbeni direkciji v Ljubljani je imenovan dr. Iko Est tajnikom v IX. činovnem razredu. — Odvetniško pisarno so otvorili dr. Martin Malnerič v Ljubljani, dr. Rok Jesenko v Sevnici, dr. Karl Slokar v Mariboru in dr. Janko Pikuš v Dolnji Lendavi, dr. Janko Brejc in vpokojeni dvorni svetnik Mihael Gabrijelčič v Ljubljani, dr. Vinko Rapotec v Mariboru, dr. Luce Treo v Kranju, dr. Fran Tomšič v Litiji; preselili so se: dr. Konrad Janežič v Kamnik, dr. Boštjan Schaubach v Slovensko Bistrico, dr. Vekoslav Kukovec v Maribor, dr. Karl Sturm v Metliko in dr. Stanko Lapajne v Ljubljano. — V pokoj so stopili: dvorni svetnik Mihael Gabrijelčič, dvorni svetnik in predsednik okrožnega sodišča v Mariboru Tomaž Cajnkar, višja deželnosodna svetnika z naslovom in značajem dvornih svetnikov dr. Martin Travner in Fran Vedernjak, višji deželnosodni svetnik dr. Josip Kronvogel, kateremu je bil podeljen ob tej priliki naslov in značaj dvornega svetnika, deželnosodni svetnik in predstojnik okrajnega sodišča Anton Zdolšek ter okrajni glavar Gustav Golia. — Umrli so: višji deželnosodni svetnik v pokoju in odvetnik v Celju Alojzij Gregorin, odvetnik dr. Valentin Štempihar v Kranju in okrajni sodnik Stanko Jenčič v Ljubljani. — Iz državne službe so izstopili: dr. Vladimir Borštnik, podtajnik pri oddelku ministrstva za trgovino in industrijo, dalje avskultanta dr. Stanko Lapajne in Pavel Lenarčič.

— (Kronika juridične fakultete v Ljubljani v letu 1921.) I. Število profesorjev se je v tem letu skrčilo, ker je bil redni

prof. dr. Bogumil Vošnjak imenovan sredi julija 1921. za poslanika kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Pragi. Učni nalog za rudniško pravo je dobil dne 12. novembra 1921. inž. Igo Pehani, rudarski svetnik in predstojnik okrožnega rudarskega urada v Ljubljani, kot honorarni nastavnik. — II. Za šolsko leto 1921/22 je bil dekan prejšnjega šolskega leta redni profesor dr. Gregor Krek izvoljen za vseučiliškega rektorja, redni profesor dr. Metod Dolenc za dekana juridične fakultete, a namesto za rektorja izbranega prodekana je bil izvoljen za prodekana redni profesor dr. Rado Kušej. — III. Ministrstvo pravde je imenovalo redna profesorja dr. Gregorja Kreaka in dr. Metoda Dolenca za svetnika ministrstva pravde, in sicer prvoimenovanega za civilnopravni, drugega pa za kazenskopravni odsek stalnega zakonodajnega sveta ministrstva pravde v Beogradu. Za člane širšega odbora stalnega zakonodajnega sveta so bili imenovani redni prof. dr. Anton Skumovič za civilni odsek, honorarni prof. dr. Janko Polec pa za kazenski odsek.

Redni prof. dr. Leonid Pitamic je bil v letu 1921. zaposlen tudi kot redni član razmejitvene komisije.

IV. V poletnem semestru, ki je trajal od 15. februarja do 15. junija 1921., so predavali:

redni prof. dr. Gregor Krek: pandektno pravo kot uvod v današnje državljansko pravo, I. del (eno uro); obče državljansko pravo, splošni del (eno uro); obče državljansko pravo, obligacijsko pravo (štiri ure);

redni prof. dr. Anton Skumovič: pandektno pravo, splošni del obligacijskega prava (tri ure); civilnopravno postopanje (štiri ure);

redni prof. dr. Rado Kušej: splošno cerkveno pravo in krajevno cerkveno pravo v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev (štiri ure); obrisi cerkvenopravne zgodovine (dve uri);

honorarni prof. dr. Janko Polec: zgodovinski razvoj sedanjega javnega in zasebnega prava, II. del (štiri ure);

kontrakt. redni prof. Mihail Jasinski: pravna zgodovina južnih Slovanov, 1. uvod v zgodovino prava slovanskih narodov; 2. zgodovina izvora prava južnih Slovanov (tri ure); ruska pravna zgodovina (tri ure);

redni prof. dr. Stanko Lapajne: obče državljansko pravo: dedno pravo (tri ure); varstvo, skrbstvo in preklic (eno uro); meddržavno in medpokrajinsko zasebno in kazensko pravo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev (dve uri);

honorarni prof. dr. Milan Škerlj: trgovsko in menično pravo (tri ure);

redni prof. dr. Metod Dolenc: kazenskopravni red (pet ur); kazensko pravo, posebni del (dve uri); temeljni problemi kriminalistike (eno uro);

redni prof. dr. Leonid Pitamic: ustavopravna veda (dve uri);

honorarni nast. dr. Henrik Steska: upravno postopanje (dve uri); vodno pravo (eno uro);

kontrakt. redni prof. dr. Aleksander Bilimovič: narodno gospodarstvo (pet ur);

redni prof. dr. Franc Eller: finančna veda (pet ur);
redni prof. dr. Ivan Žolger: novo meddržavno pravo (pet ur);
redni profesor medicinske fakultete dr. Ivan Plečnik: sodna medicina za juriste (dve uri);

redni profesor medicinske fakultete dr. Alfred Šerko: forenzična psihopatologija (dve uri);

honorarni nast. dr. Alojz Rant: državno računovodstvo (dve uri);

Seminarje odnosno vaje so imeli v tem semestru prof. Bilimovič, Eller, Lapajne, Skumovič, Škerlj.

V. V zimskem semestru 1921/22, ki je počel dne 1 oktobra 1921. in trajal do dne 15. februarja 1922., so predavali:

redni prof. dr. Gregor Krek: obče državljansko pravo: splošni del (štiri ure);

redni prof. dr. Anton Skumovič: institucije rimskega prava (tri ure); civilnopravno postopanje (štiri ure);

redni prof. dr. Rado Kušej: splošno cerkveno pravo in versko pravo v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev (pet ur);

kontrakt. redni prof. Mihail Jasinski: pravna zgodovina južnih Slovanov: I. zgodovina virov, II. zgodovina državnega prava Srbov in Hrvatov (tri ure); ruska pravna zgodovina (dve uri);

honorarni prof. dr. Janko Polec: zgodovinski razvoj sedanjega javnega in zasebnega prava, I. del, javno pravo (štiri ure);

redni prof. dr. Stanko Lapajne: obče državljansko pravo: dedno pravo (tri ure); posebni del obveznega prava (dve uri); meddržavna in medpokrajinska pravna pomoč (eno uro);

honorarni prof. dr. Milan Škerlj: trgovsko in menično pravo (5 ur);

redni prof. dr. Metod Dolenc: kazensko pravo (pet ur);

redni prof. dr. Ivan Žolger: meddržavno pravo: II. del (štiri ure);

redni prof. dr. Leonid Pitamic: ustavopravna veda (šest ur);

honorarni nast. dr. Henrik Steska: organizacija uprave in upravno postopanje (tri ure);

kontrakt. redni prof. dr. Aleksander Bilimovič: narodno gospodarstvo (pet ur);

redni prof. dr. Franc Eller: finančna veda (pet ur);

redni profesor medicinske fakultete dr. Ivan Plečnik: sodna medicina za juriste (dve uri);

redni profesor medicinske fakultete dr. Alfred Šerko: forenzična psihopatologija (dve uri);

honorarni nast. dr. Alojzij Rant: državno računostvje (dve uri);

Seminarje oziroma konverzatorij ali vaje so imeli v tem semestru prof. Bilimovič, Dolenc, Eller, Krek, Kušej, Jasinski, Lapajne, Skumovič in Žolger.

VI. Profesorski zbor pravne fakultete je izdal za leto 1920/21 v jeseni 1921 »Zbornik znanstvenih razprav«, ki je prinesel na 19 tiskanih polah prispevke devetih profesorjev.

VII. V letnem semestru 1921 je bilo 358 rednih, 27 izrednih, skupaj 385 slušateljev, med njimi 8 ženskih; v zimskem semestru 1921/22 pa je vpisanih 380 rednih, 19 izrednih, skupaj 399 slušateljev, med njimi 7 ženskih.

VIII. Promovirali so za doktorje prava: dne 10. januarja 1921: Ivo Mak; dne 12. marca 1921: Ciril Kraševac; dne 25. aprila 1921: Josip Režek in Ernest Rosina; dne 21. maja 1921: Ivo Lulik, Fran Muhič in Teo Vođušek; dne 10. junija 1921: Emerik Ločnik; dne 18. junija 1921: Stanko Lapajne; dne 12. novembra 1921: Ivan Črnagoj in Edvard Vračko; dne 23. decembra 1921: Srečko Goljar in Stanko Tominšek, skupaj 13 kandidatov. D.

— (Svetosavska temata za leto 1923. na pravni fakulteti v Ljubljani.) Fakultetski svet pravne fakultete je razpisal za prihodnje leto za nagrado Njegovega Veličanstva kralja, ki se razdeli na dan Svetega Save dne 27. januarja 1923., ta-le temata:

I. Pravnozgodovinska skupina: a) Vpliv krščanstva na zakonodajstvo rimskih cesarjev. (Po virih); b) Klasifikacija (po vsebini) hrvatskih in srbskih listin (isprava, povelja), katere imajo značaj pravnohistoričnega materiala.

II. Pravosodna skupina: a) Pravnozgodovinski razvoj in bistvo zamudne sodbe po modernem pravu; b) Pomen »kesa« za kazensko pravo (pravnozgodovinski in dogmatični obris).

III. Javnopravna skupina: a) Združnogiibanje v Sloveniji. b) Mednarodna zaščita manjšin v naši državi (na podlagi vidovdanske ustave in Št. Žermenske minoritetne pogodbe).

Pri tej priliki kaže opozoriti, da imajo starejše univerze na razpolago nagrade tudi od privatnikov in od društev, katere razdeljujejo za izdelana temata, stavljena po navodilih nagraditeljev. Beograjska univerza ima n. pr. razdeljevati nagrado Marka Stojanovića, pokojnega Dragotina Kovanovića, nagrado društva »Srbija« v spomin pokojnega drja. Mil. R. Vesnića. Naj bi te vrstice dale pobudo, da se najdejo tudi za našo mlado, a lepo se razvijajočo pravno fakulteto posnemalci omenjenih nagraditeljev!

Dr. M. D.

— (Boljševiška kazensko pravna zakonodaja.) Ko je marčna revolucija leta 1917. zatekla Nemce v okupiranih delih Rusije, je bil tam v rabi novi ruski kazenski zakonik iz leta 1903., dasi je bil promulgiran le v nekaterih partijah, dočim je veljal inace še stari kazenski zakonik iz l. 1845. Nemce je namreč zapeljala neka opazka glede potrditve zakona iz leta 1903. v nemškem prevodu, da so smatrali ves zakon za veljaven. Ko se je ta pomota opazila, niso hoteli ustvarjenega položaja preminjati in tako je ostalo pri veljavi obeh zakonov drugega poleg drugega, seveda v raznih delih Rusije, tudi še, ko so nastopili boljševiki svojo strahovlado. Ti so izdali dvoje dekretov (7. decembra 1917, 17. februarja 1918), po katerih ostaneta prejšnja kazenska zakonika v veljavi, toda le kolikor posamezna določila niso razveljavljena od centralnega eksekutivnega komiteja ali od sovjetov ljudskih komisarjev in pa, kolikor ne nasprotujejo socialni pravni

svesti delavskega ljudstva. Dne 30. novembra 1918. so šele boljševiki radikalno odpravili oba prejšnja zakonika in dekretirali, da naj ljudska sodišča (drugih ni več, o čemer bo precej govor) uporabljajo samo dekrete delavske in kmetovske vlade; če pa ni primernega dekreta ali pa če se nahaja v kakšnem dekretu vrzel, vodi naj pri razsojanju ljudske sodnike — socialistična pravna zavest. Redna sodišča izza carskih časov so bila takoj po boljševiškem prevratu odpravljena. Sodniki se volijo po načelih demokracije, lokalni sovjeti volijo posebne komisarje, ki jim ni treba juristične naobrazbe. Odvetnikov pa državnih pravnikov ni več, pri sovjetih obstoje nekaki kolegiji; njihovi člani, ki niti juristi niso, zastopajo tožbe in vrše zagovorniške posle. Poleg teh »rednih« ljudskih sodišč nastopajo še izredna sodišča: revolucijski tribunal in pa izredne komisije. Osobito slednje so strah ljudstva. Naloga jim je boj zoper protirevolucionarne sile. Postopanje je tajno, sodba brez možnosti pritožbe takoj izvršljiva. In taka-le sodišča so poslovala po 30. novembru 1918 sploh brez vsakih pisanih zakonitih določil. Kajti dekretov v smislu kazenskih predpisov ni bilo. Šele dne 28. decembra 1919. je izdal ljudski komisar za justico »Smernice za kazensko pravo ruske socialistične federalistične sovjetske republike«. Ta boljševiški kazenski zakonik seveda ni kar nič podoben evropskim kazenskim zakonikom. Pričenja najprej z nekakšnim opravičevanjem, zakaj se niso izdale že dotlej smernice za kazensko pravosodje. Moralo se je — tako pravi ferman — prepustiti delavskemu ljudstvu, ki je pomelo ne samo z organi, ampak tudi z zakoni stare države, — da obračuna s svojimi nekdanjimi tlačitelji, ne da bi se vezalo na kakšna pravila. Sedaj po dveh zmagoslavnih letih nastane potreba, da se pravila sistematizujejo v interesu prihranjenja sil. Ali ta pravila naj dajo le temelj za uspešen boj zoper sovražnike proletariata. Hudodelstvo je samo to, kar krši socialni red, kakor si ga je ustvaril proletariat, kazni je zabranitev kršitve. Torej pride pred vsem v poštev velikost nevarnosti, ki preti družbi od storilca in od dejanja. Ako take nevarnosti ni, odpade vsaka kazni. Nič manje nego 15 kazni navajajo te smernice: počnejo pri ukoru — nehajo pri usmrtitvi s puško. Čudne so kazni kot proglasitev bojkota, proglasitev za sovražnike revolucije ali ljudstva itd. Nekaj povsem novega je to, da ta »zakonik« ni uporaben samo na domačine in na tujce, ki se nahajajo v republiki, ampak tudi na tiste inostrance, kateri so storili v inozemstvu kakšno hudodelstvo, ki se obrača zoper komunistični družabni red. Vsa določila o kazenskopravni dorastlosti, poskusu, silobranu, pogojnih obsodbah in drugih enakih splošnih vidikov so reducirana na najmanjšo mero. Te smernice kažejo pač brutalnodosledno izvedbo komunističnih načel v razrednem boju, pa ne zaslužijo niti imena karikature zakonika. *Dr. M. D.*

— (Bojba zoper korupcijo na Poljskem.) Poljska republika ima v mnogem oziru slične zakonodajne razmere kakor naša kraljevina. Troje vrst zakonov — avstrijski, pruski in ruski — je ostalo v veljavi, pa vsako vrsto so že nekoliko preosnovali; glede avstrijskih zakonov so se pri tem držali — nemškoavstrijske zakonodaje in to osobito glede kaznen-

skih zakonov. So pa ustvarili nekaj zakonov, ki imajo splošno veljavo za vso republiko. Razen imunitetnega zakona z dne 1. aprila 1919 — kriminaliste pač najbolj zanimata dva zakona, ki imata namen, otvoriti energično borbo zoper korupcijo. Drakonične kazni osupnejo —, pa ker se ne čuje, da bi se izvrševale, so morale imeti že uspeha s samo zagrožitvijo. Prvi zakon z dne 1. avgusta 1919. »o odgovornosti vojaških oseb za kazniva dejanja, storjena iz dobičkaželjnosti«, kaznuje nastopna hudodelstva, ako so storjena med vojaško službo, ako znaša škoda nad 2000 mark in je storilec star nad 48 let, — s smrtjo: tatvina ali poneverba službeno dosegljivih ali zaupanih predmetov in vojnega blaga; goljufije na kvar države; sprejetje daru ali sprejetje obljube daru, ako je podan namen, sprejemnike pripraviti h kršitvi dolžnosti pri odločevanju uradnih ali službenih zadev. Vsako drugo sprejetje daru v službi se kaznuje z robijo od 4 do 10 let. — Slične določbe ima zakon z dne 30. januarja 1920., ki velja za civilne uradnike. Tudi tem je zagrožena smrtna kazen za iste delikte kakor so gori navedeni, pridodano pa je še vsako drugo kaznivo dejanje, storjeno iz dobičkaželjnosti ob kršitvi uradne ali službene dolžnosti. Civilne osebe, ki poskusijo civilnega uradnika podkupiti, so istotako kaznive. Za sojenje vseh teh deliktov je predviden poseben senat treh sodnikov za vsako inštanco. Predpisan je zagovornik. Ako se doseže v I. inštanci soglasna sodba glede krivde, postane sodba s proglasitvijo pravnomočna. Torej — vse je urejeno tako, kakor pri prekih sodiščih. Zdi se, da vprašanje o dopustnosti smrtne kazni za prakso še davno ni odpravljeno!

Dr. M. D.

— (Zapisniki o civilnih razpravah.) Glede protokolovanja pri civilnih razpravah je izdal predsednik višjega deželnega sodišča na podrejena sodišča razpis sledeče vsebine:

Prisostvujoč ob prilikah pregleda nekaterih sodišč ustnim spornim razpravam sem opazil — ter posnamem to tudi iz mnogobrojnih spisov — da se protokolovanje ne vrši povsod na način, ki ga predpisuje zakon. Po predavanju tožbe dobi besedo zastopnik toženca za odgovor in ko konča, se njegove navedbe, kolikor niso obsežene v pismenem odgovoru ali sicer dopustnem pripravnem spisu, takoj zapišejo. Potem se podeli beseda tožiteljevemu zastopniku, s čigar navedbami se postopa na isti način itd. To ne odgovarja predpisu § 209., odst. 1 c) pr. r., po katerem je v kratkem posnetku vsprejeti razloženo vsebino strankinih navedb. Sklicevanje na tretji odstavek tega § nima mesta, ker ima ta določba v mislih le posamezne dele dejanskih navedb, katere je obširneje v zapisniku posvedočiti, ne pa vse navedbe strank. Pravilo, da je zapisati kratek posnetek navedb, se pa ne da drugače doseči, nego z zapisovanjem po završeni razpravi po § 211., odstavek 1 (»Resumeprotokoll«), odnosno po završetku posameznega oddelka razprave po odstavku 2. tega paragrafa (takozvani Staffelprotokoll). Zopet pa se poslednje navedena določba ne sme razlagati tako, da se pod njo subsumujejo posamezni govori strank, kajti o oddelku razprave se more le tedaj govoriti, če se je določen del

tvarine razpravil z govori in protigovori strank. Zapisovanje po § 210. c. pr. r. takozvani »Flickprotokoll« pa ni poseben način zapisovanja, ampak le okrajšanje zapisovanja vsebine po § 209. odst. 1. Ne preostaja torej drugega, nego zapisovanje posameznih govorov strank subsumirati pod zapisovanjem strankinega predavanja (Parteivorträge) po § 210., odst. 2, ki je naravnost prepovedano. Priporočam torej predsednikom senata in posameznim sodnikom, da začno z zapisovanjem šele po izčrpani razpravi (§ 211., odst. 1) in le v večjih slučajih z obilno ali raznovrstno stvarino zapisujejo med razpravo po završetku razpravljanja o gotovem delu pravedne stvarine (§ 211., odst. 2), na vsak način pa opustijo zapisovanje posameznih govorov. Zapisovanje le-teh napravi, kakor uči izkušnja, celo pravedno stvarino zelo nepregledno in zapisnik dolgovezen. Dejanske okolnosti, katere navaja v teku razprave ta ali ona stranka, so po zapisniku razmetane in nimajo one medsebojne vezi, ki bi jo dobile, ko bi sodnik šele po završeni razpravi zbral in razporedil gradivo ter je fiksiral v zapisniku. Nadalje stranka pogosto razvija kako dejanstvo zelo obširno in navaja dokaze, dočim jo potem nasprotnik v protiizvajanjih prizna, tako da bi se je podalo v zapisnik v mnogo krajši obliki, ako bi sodnik počakal, da se izjavi o njej nasprotnik. Tako zapisovanje tudi krši načelo ustnosti razprave ter le-to pretvori v mešanico ustnosti in pismenosti. Najprvo popolno in čisto ustno razpravljanje, potem pa zapis podatkov razprave. Pripomnim še, da v civ. pr. r. ni predpisano, da bi zapisnikar moral biti navzoč pri razpravi. Če se torej za zapisnikarico privzame strojepiska, naj se ta pokliče šele, ko se pristopi k narekovanju zapisnika.

— (Centralna knjižnica v sodni palači v Ljubljani,) ustanovljena ob osnovi višjega deželnega sodišča, ki je bogato založena z juridičnimi proizvodi, je v novejšem času dobila zopet izdatnih prirastkov. Pokrajinska uprava ji je prepustila v last knjižnico bivše »Juristische Gesellschaft« v Ljubljani. Te knjige se sedaj čistijo in vspeledavajo ter bodo čitalcem kmalu na razpolago.

Dalje so se iz srbske juridične književnosti naročila nastopna dela: Alimpić, Policijska uredba; Marković, Komentar zakona o zemljoradničkim i zanatliskim zadrugama; Niketić, Trgovački zakonik; Niketić, Zakon o porezu; Niketić, Zakon o podpori vojnih invalida; Niketić, Zakon o zadrugama za uzajemno pomaganje; Niketić, Zakon o poroti; Niketić, Vojni krivični zbornik; Niketić, Zakon o konkordatu izmedju kraljevine Srbije i Sv. Stolice u Rimu; Niketić, Rapallski ugovor izmedju kraljevine SHS i kraljevine Italije; Ustav kraljevine SHS; Carinski zakon; Arandjelović, Nekoliko reči o mirazu, spremi i udomljenju po našem građanskom zakoniku; O odgovornosti države i zakonika prema trećim licima za štetu koju činovnik učini u vršenju zvaničke dužnosti; Arandjelović, Rasprave iz privatnog prava; Pravne rasprave; Bajkić, Istorija Srpske trgovinske politike; Vesnić, O društvu naroda; Grujić, Istorija hrišćanske crkve; Pravoslavna srpska crkva; Živanović, O istupima iz krivičnog zakonika; Jovanović, Pravo reprezentacije u nasledju; Jovanović, Osnovi pravne

teorije u državi; Političke i pravne rasprave; Kistjakovski, Ispitivanje o smrtnoj kazni; Karajovanović, Menično pravo; Marković, Pravoslavno monaštvo i manastiri u srednjevekovnoj Srbiji; Milovanović, Menično pravo; Mitrović Crkveno pravo; Niketić, Odluke opšte sednice kasacionog suda; Ninčić, Istorija agrarno-pravnih odnosa srpskih težaka; Perić, Specijalni deo građanskoga prava; O ugovoru o prodaji i kupovini Svez. I., II. i III.; Skupljeni pravni članci i rasprave; Radojčić, Osnovi trgovačkog prava; Stanojević, Istorija Srba, Hrvata i Slovenaca; Pešić, Sudska medicina; Čubinski, Problem izjednačenja prava u ujedinj. kraljev. SHS; Niketić, Građanski zakonik kraljevine Srbije, protumačen odlukama kasacionog suda; »Pravni pregled«.

Onim čitalcem, ki srbohrvatskega jezika niso dovolj zmožni, je na razpolago poleg Karadžičevega tudi Iveković-Brozov slovar; naročen pa je Filipovičev slovar v veliki izdaji.

Knjižnica je pristopna tudi profesorjem visokih šol, odvetnikom, notarjem in drugim akademično izobraženim osebam; dalje uradnikom drugih uradov v Ljubljani. Uradne ure so vsak dan, razen nedelj in praznikov od 8. do 14. ure.

Poslovilo in zahvala.

Našega pravniškega glasila pričujoči zvezek ne nosi več mojega uredniškega imena, kakor je bilo to že navadno zadnjih 22 let. Odtegniti sem se mu moral radi drugih svojih opravil, ki bi ovirala redno in smotreno izhajanje prepotrebnega strokovnega lista.

Če prištejem še štiri prejšnja uredniška leta od l. 1889 do 1892, je vsega skupaj 26 letnikov »Slovenskega Pravnika«, ki so izšli pod mojim uredništvom. To je končno tudi dovolj, da se človek »izkorigira«, če bi tudi drugega dela ne bilo pri tem.

Da se je naš »čolnič otel« iz neprijaznih sap do jasnih vremen, ko so se jadra lahko polno razpela, zasluga je raznih slovenskih pravnikov, ki so v dolgi tej dobi skrbeli listu za gradivo.

Ob slovesu se z globoko pieteto spominjam blagopokojnih sotrudnikov, a še živečim bodi v imenu stvari in osebno izrečena s tem najiskrenejša zahvala!

V Ljubljani, majnika meseca 1922.

Dr. Danilo Majaron.